Tietopalvelua

Saamme ensi vuoden alusta voimaan tulevan lain kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä annettavasta tietopalvelusta. Avainsana on tässä tietopalvelu. Aikaisemminkin on lainvalmistelujen yhteydessä tullut vastaan tämä sana tietopalvelu, johon nojautuen on katsottu voitavan esittää uusia lakeja. Tietopalvelu on siis kova sana!

Maanmittausalallakin etsitään monella taholla mahdollisuuksia antaa entistä parempaa ja laadukkaampaa tietopalvelua. Oman toiminnan rationalisointivaihe on ikään kuin ohitettu. Tämän vaiheen yhteydessä on syntynyt monenlaisia viranomaisten toimintaa hyödyttäviä tietokantoja, kuten karttoja ja rekistereitä, jotka ovat jo pitempään olleet näiden omassa käytössä. Nyt nämä tietokannat pitäisi saada laajempaan käyttöön ja ehkä generoida niistä vähän tulojakin tähän kurjistuvaan viranomaisympäristöön.

Isommilla kunnilla on toimivat kuntatietojärjestelmät monine rekisteriosineen. Tietoa käyttävät luonnollisesti kiinteistö- ja rakennusviranomaiset sekä kunnan suunnittelu- ja tilastotoimi. Tietojen käyttö kunnan viranomaisten tarpeisiin on arkipäivää niin rekisterien kuin karttojenkin osalta. Nyt ponnistellaan sitten muille suuntautuvaan tietopalveluun. Kun tästä ei ole varsinaista hyötyä omaan toimintaan ja se aiheuttaa ylimääräistä vaivaa ja työtä, on palvelun käynnistäminen vähän takkuista. Palvelu pitäisi järjestää hankittavilla ohjelmilla Internetin kautta, varata siihen palvelin ja luoda asiakkaiden rekisteröinti- ja veloitusjärjestelmä. Edelleen on ratkaistava millä kriteereillä tietoa voi sitten hakea. Asiassa on kuitenkin yritettävä edetä.

Samoja tietoja halutaan myös tarjota seudullisesti. Helsingin seudulla ollaan YTV:n puitteissa toteuttamassa Data Warehouse -tyyppistä ratkaisua. Siitä käytetään nimitystä seudullinen perusrekisteri (Sepe) ja siihen on tarkoitus imeä säännöllisesti ajantasaista karttaja rekisteritietoa YTV-kuntien kuntatietojärjestelmistä. Tavoitteena on ensisijaisesti palvella seudun viranomaisia mutta myös muita tiedon tarvitsijoita.

Seuraava porras onkin kuntaliitto, joka on käynnistänyt hankkeen kaikkien kuntien perustietojen tietopalvelun mahdollistamiseksi. Hanke on saanut rahoitusta ja käynnissä on ratkaisu- ja tarvearviointivaihe.

Sitten on tämä valtakunnallinen taso. Nykyisestä kiinteistötietojärjestelmästä (KTJ) annetaan jo vakiintunutta tietopalvelua. Tietopalvelun laajuutta kuvaa se, että kävijöitä on n. 10 000 vuodessa, tulosteita otetaan 4,5 miljoonaa ja tuloja kertyy vuosittain yli 5 miljoonaa euroa. Leijonan osan tuloista saa oikeusministeriö eli n. 60 %. Loput jaetaan maanmittauslaitoksen, kuntien ja väestörekisterin kesken. Näitä tuloja aletaan sitten ensi vuoden alusta käyttää uuden kiinteistötietojärjestelmän (UKTJ) kehittämiseen.

KTJ-viranomaisten kesken on siis viritetty tämä UKTJ-hanke maanmittauslaitoksen johdolla. Siinä pyritään valtakunnallisesti keskitettyyn, nykyistä ajantasaisempaan ja kartan sisältävään kiinteistörekisteriin. Tämä mahdollistaisi entistä laadukkaamman ja kattavamman tietopalvelun. Valmista pitäisi saada vuoden 2005 puoleen väliin mennessä. Sitten pitäisi käynnistää kirjaamisrekisterin uusiminen. Siinä ohessa pitäisi saada joskus kasaan tämä valtakunnallinen suunnitelmajärjestelmä. Kehittämistyöt eivät siis näytä tällä sektorilla lähitulevaisuudessa loppuvan. Miten lie kehittämisrahojen?

Silloin tällöin tulee vastaan myös yksityisen sektorin hankealkuja, joissa ideoidaan mahdollisuuksia hyödyntää kaupallisesti perusrekistereiden tietoja. Viimeksi tuli törmättyä ruotsalaiseen Datscha-nimiseen järjestelmään, joka tarjoaa kiinteistötietoja ja niiden analysointimahdollisuuksia.

Yrityksiä ja virityksiä on monia. Ovatko kaikki tarpeellisia ja järkeviä? Asiat tuntuvat kuitenkin etenevän periaatteella, että antaa kaikkien kukkien kukkia ja katsotaan, mitkä jäävät elämään. Todennäköisesti ne, joiden laatu ja kattavuus on paras ja joille löytyy kaikissa olosuhteissa riittävä tuki ja rahoitus. Niin ja ne, joita on varaa käyttää.

jurgen.gronfors@hel.fi